

II. RÁKÓCZI FERENC KÁRPÁTALJAI MAGYAR FŐISKOLA

KÉPZÉSI PROGRAM

A képzési program neve: Középfokú oktatás. Nyelv és irodalom (magyar)

Jóváhagyásának éve: 2019

A képzési programot szervező tanszék neve: Filológia Tanszék

Képzési szint: BA

Képzési ág: Középfokú oktatás. Nyelv és irodalom (magyar)

A nemzeti (ukrajnai) képesítési keretrendszer megfelelő szintje: 6

Az Európai Felsőoktatási Térség megfelelő szintje: 6

Normatív képzési idő (év): 4 év

Kreditszám: 240 kredit

Rendelkezik-e a képzési program akkreditációval, ha igen, meddig: 2029

Megszerezhető képesítés: Magyar alapszakos bölcsész. Magyar nyelv és irodalom szakos tanár / Expert in Hungarian. Teacher of Hungarian Language and Literature

Létezik-e a képzési programhoz minisztériumi szabvány? (ha igen, annak a webes elérhetősége): Nem

A képzési program célja, általános és szakmai kompetenciák, tervezett tanulási eredmények:

A képzés célja az iskolai nevelés-oktatás, valamint az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszainak évfolyamain, a felnőttképzésben a magyar nyelv és

irodalom tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése.

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik a magyar és a világirodalom, valamint a magyar nyelv és általában a nyelvhasználat történetileg és szociológiailag változó formáiról, kialakulásának folyamatairól megbízható ismeretekkel rendelkeznek. Cél továbbá a nyelvi és irodalmi jelenségek értelmezéséhez szükséges alapvető eljárások megismertetése. További cél, hogy az oktatásmódszertan keretében elsajátítsák az alapvető oktatási módszereket, eljárásokat, s azokat a gyakorlatban is képesek legyenek alkalmazni a szakmai gyakorlat, illetve a közoktatásban történő elhelyezkedés során. A terepgyakorlatok során az elméletben elsajátított ismeretek valós életben történő felismerésének képessége kialakítása is célként fogalmazódik meg. A végzettek kellő mélységű elméleti ismeretekkel rendelkeznek a képzés magiszteri szinten történő folytatásához.

Az alapfokozat birtokában a magyar nyelv és (integrált) irodalom szakos tanár alapszakon végzettek képesek:

- Képes a tanulói személyiség sokoldalú fejlesztésére a magyar nyelvi és irodalmi műveltséganyag elsajátításának, a beszéd, a beszédértés, az olvasás, a szövegértés, az írás és a szövegalkotás fejlesztésének folyamatában.
- Tudja adaptív módon alkalmazni az irodalmi és anyanyelvi nevelés speciális alapelveit, eszközeit, eljárásait. Képes felismerni és a szaktárgy tanításában adekvát módon figyelembe venni a tanulók hátrányos helyzetéből adódó sajátosságokat.
- Egyéni eljárásokat alkalmaz a hátrányos helyzetű tanulók képzésének és a tehetséggondozásnak a folyamatában.
- Az olvasóvá nevelés folyamatában képes a tanulói személyiség fejlesztésére a művekkel való egyéni találkozás, a személyesen motivált műélvező megértés révén és érdekében.
- Képes értelmezni a szóbeli és írásbeli kommunikáció nyelvi és irodalmi sajátosságait; a megszerzett ismereteik gyakorlati alkalmazása során szóban és írásban árnyaltan, választékosan megnyilatkozni;
- az alapszak tanulmányaira vonatkozó ismeretszerzés általános módjainak és annak fő kutatási módszereinek elsajátítására;
- hatékonyan kommunikálni a magyar nyelv és irodalom, illetve a világirodalom kérdéseiben a kor igényeinek megfelelően, önállóan véleményt alkotni idegen nyelven is, továbbá különböző szempontok szerint bemutatni információkat, érveket és elemzéseket;
- az oktatás folyamatában az elsajátított ismeretek alapján alkalmazkodni az társadalmi környezet jellemzőihez;

A tanulói csoportok, közösségek alakításának segítése, fejlesztése terén

- Képes az irodalmi és anyanyelvi nevelés tanórai, illetve tanórán kívüli közösségi formáinak, csoportos tevékenységeinek megszervezésére, a tanulói közösségekben rejlő lehetőségek kihasználására, az egyének közötti különbségek megértésére, interkulturális nevelési programok alkalmazására, az együttműködési készségek fejlesztésére.

- Képes a műértelmező folyamat közösségi kereteinek megteremtésére, az egyéni fejlesztésre és a csoportos tevékenységek megszervezésére.
- Jártas iskolai ünnepségek, magyar nyelvi és irodalmi tanulmányi versenyek, tanulmányi kirándulások megszervezésében, lebonyolításában.

A szaktudományi, szakmódszertani és szaktárgyi tudás terén

- Képes a tudás tantervi, műveltségterületi összefüggésekbe ágyazására; képes elősegíteni a tanulók tudományos fogalmainak, fogalomrendszereinek fejlődését; képes megismertetni a tudományterület szemléletmódját, értékeit és kutatási eljárásait; képes az elsajátított tudás alkalmazásához szükséges készségek kialakítására a tanulóknál.

Rendelkezik a magyar nyelv és irodalom tanításához szükséges korszerű nyelv- és irodalomtudományi, társtudományi, valamint anyanyelv- és irodalompedagógiai ismeretekkel. Ismeri az anyanyelvi és irodalmi nevelés-oktatás céljait, feladatait, tartalmait, színtereit, szaktárgyspecifikus alapelveit, módszertani eljárásait. Rendelkezik az egyéni, a közösségi sajátosságokhoz igazodó szakmódszertani felkészültséggel.

A pedagógiai folyamat tervezése terén

- Képes a pedagógiai munka átfogó és részletekbe menő, a feltételek árnyalt elemzésén alapuló megtervezésére; a tapasztalatok reflektív módon történő elemzésére és értékelésére.

Ismeri az alap-, a keret- és a helyi tantervek vonatkozó előírásait, ezek ismeretében képes az adott tanulócsoport képességeihez, lehetőségeihez, érdeklődéséhez igazodó magyar nyelvi és irodalmi szakpedagógiai tervek (tanmenetek, tematikus óratervek) összeállítására. Képes figyelembe venni a vonatkozó kompetenciaterületek fejlesztési követelményeit, ugyanakkor képes alkalmazkodni az egyéni és a közösségi igényekhez is, egyensúlyt tud tartani a közvetítendő műveltséganyag követelményei, valamint a fejlesztő feladatok között. Képes a tanórai (magyar tantárgyi, fakultációs, osztályfőnöki) és a tanórán kívüli (szakköri, diákköri) munka tervezésére.

Jártas az info-kommunikációs eszközök kreatív és adaptív alkalmazásában.

A tanulási folyamat támogatása, szervezése és irányítása terén

- Képes a hatékony tanulási környezet kialakítására, a tanulási folyamat iskolai, illetve iskolán kívüli összetevőinek szoros összehangolására, az anyanyelvi és az irodalmi nevelés különféle eljárásainak, eszközeinek hatékony, kreatív és integrált alkalmazására.

– A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése terén:

- Képes a tanulók fejlődési folyamatainak, tanulmányi teljesítményeinek és személyiségfejlődésének értékelésére; különböző értékelési formák, eszközök használatára; az értékelés eredményeinek hatékony alkalmazására; az önértékelés fejlesztésére. Ismeri az anyanyelvi és irodalmi kompetenciák mérésével, értékelésével kapcsolatos eljárásokat, a központi mérések eredményeit, tanulságait. Képes a szaktárgyi célokat szolgáló fejlesztő értékelési módszerek és mérési eszközök kidolgozására, adaptív alkalmazására.

A szakmai együttműködés és a kommunikáció terén

– Képes a tanulói motiváció, az önálló és közösségi tevékenység támogatására, hatékony ismeretkövetítésre, adaptív irodalmi, anyanyelvi nevelésre. Folyamatosan törekszik saját pedagógiai kommunikációjának, az osztálytermi és a tanórán kívüli iskolai kommunikáció sajátosságainak megismerésére. Képes a magyarázó, kérdező, instruáló, visszacsatoló, értékelő, tevékenységszervező, kapcsolatteremtő, -tartó, -záró, kommunikációs kultúrájának fejlesztésére. Képes az iskolai, illetve az iskolán kívüli nevelés színterein - az anyanyelvi és az irodalmi nevelés tantárgyközi beágyazottságának megfelelően - az iskolai, valamint az iskolán kívüli nevelés más szereplőivel (pl. a közművelődési intézményekkel, a múzeumokkal stb.) való kooperációra. Kapcsolatot tart a szülőkkel, az iskolai közösségekkel, a társszervezetekkel és kutató-fejlesztő intézményekkel.

Elkötelezettség és felelősségvállalás a szakmai fejlődésre

– Képes a munkáját segítő szakirodalom folyamatos követésére, önálló ismeretszerzésre, a személyes tapasztalatok tudományos keretekbe integrálására.

– Elkötelezett az igényes tanári munka, a folyamatos önmegfigyelés és önfejlesztés iránt. Megvan benne az igény a szaktudományos és szakmódszertani kutatási eredmények folyamatos követésére, valamint az iskolai nevelési folyamatba való adekvát és adaptív beépítésére.

Az alapfokozat birtokában a magyar nyelv és (integrált) irodalom szakos tanár alapszakon végzettek alkalmasak:

- megszerzett ismereteik birtokában a magyar nyelvvel és integrált irodalommal, valamint annak oktatásával összefüggő ismereteket igénylő munkakör betöltésére;
- a közoktatás folyamatában (általános és középiskolában) magyar nyelv és integrált irodalom tanári állás betöltésére;
- kulturális tevékenységhez kapcsolódó feladatkörök ellátására művelődési intézményekben, kutatóintézetekben, továbbá anyanyelvileg jól felkészült szakembereket igénylő társadalmi szervezetekben;
- általános humán tájékozottságot igénylő munkakörök betöltésére;

rendelkeznek:

- a magyar nyelvhez és irodalomhoz, illetve a világirodalomhoz kapcsolódó problémák felismerési és kreatív kezelési képességével;
- jó problémamegoldó és kommunikációs képességgel;
- kritikai szemlélettel;
- a választott alapszak iránti magas fokú motivációval és elkötelezettséggel;
- a tanári álláshoz szükséges ismeretekkel, gyakorlati tapasztalatokkal.

A képzési folyamat ellenőrzésének formái: Államvizsgák és szakdolgozatvédelem

A képzési program sikeres teljesítését követően betölthető munkakörök:

A szaknak megfelelően: magyar nyelv és irodalom, illetve világirodalom szakos tanár a különböző tulajdonformájú általános oktatási intézményekben (iskolák, líceumok,

gimnáziumok stb.). A végzett szakember a Szakképesítések Ukrajnai Klasszifikátorának hatályos változata alapján megfelelő képesítéssel rendelkezik az alábbi állások betöltésére:

2320/25157 Középiskolai tanár

2320 Szakgimnáziumi tanár

2320 Szakközépiskolai, szakiskolai tanár

2351.2/20305 Nevelő-módszerész

2351.2 Módszerész

2352/22568 Ellenőr-módszerész

2359.2/23471/80 Iskolán kívüli nevelői intézmény módszerésze

2359.2/24275 Tanórán kívüli és iskolán kívüli nevelői munka szervezője

2359.2/24313/87 Szervező tanár

2451.2/23166 Irodalmi munkatárs

A képzési program sikeres teljesítését követő továbbtanulási lehetőségek:

Továbbtanulási lehetőség a felsőoktatás második (magiszteri) szintjének programja szerint.

További képesítések megszerzése posztgraduális képzések keretében.